

Sygnatura akt I C 994/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Koninie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariola Klimczak

Protokolant: sek. sąd. Ilona Mazurczak

po rozpoznaniu w dniu 29-10-2014 roku w Koninie

na rozprawie

sprawy z powództwa **G. K.**

przeciwko **M. K.**

o zapłatę

1. Oddala powództwo o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 300.000 złotych tytułem zadośćuczynienia.
2. W pozostałym zakresie postępowanie umarza.
3. Przyznaje adw. E. K. od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Koninie) kwotę 8.856 złotych (brutto) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.

SSO Mariola Klimczak

I C 994/13

UZASADNIENIE

Po ostatecznym sprecyzowaniu żądania (w piśmie z dnia 12.03.2014 roku) powódka G. K. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego M. K. kwoty 300.000,00 zł., z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty - tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z naruszeniem przez pozwanego jej dobra osobistego, takiego jak zdrowie, wywołanie rozstroju zdrowia powódki, spowodowane bezprawnym zachowaniem pozwanego, który będąc wyznaczonym dla powódki pełnomocnikiem z urzędu nie wywiązał się z nałożonego na niego obowiązku. Jednocześnie w ramach ewentualnego żądania wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 300.000,00 zł. z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia podając, że pozwany będąc jej pełnomocnikiem z urzędu, poprzez zaniechanie i niewywiązanie się z nałożonego obowiązku, mógł uzyskać korzyść majątkową. W uzasadnieniu podała, że pozwany został ustanowiony dla niej pełnomocnikiem z urzędu celem napisania skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Koninie z dnia (...) roku, wydanego w sprawie I Ca (...), lecz jej nie napisał, jak również nie sporządził opinii o braku podstaw do wniesienia skargi, nie zawiadomił pisemnie, w ustawowym terminie, powódki ani Sądu o przyczynach uzasadniającej odmowę napisania przedmiotowej skargi, przez co nie dołożył należytej staranności przy wykonywaniu czynności zawodowych. Tym swoim zachowaniem pozwany wywołał u powódki silny stres związany z niepokojeniem się o stan sprawy sądowej i oczekiwaniem w niepewności na podjęcie przez wyznaczonego dla niej pełnomocnika z urzędu (pozwanego) stosownych czynności. To zachowanie pozwanego spowodowało, że powódka sama zmuszona była zaznajamiać się z aktami sprawy, zasięgać informacji w Sądzie,

przez co uszczerbku doznał jej kręgosłup i chore nogi. Krzywda powódki miała postać uszczerbków polegających na dolegliwościach fizycznych i cierpieniach psychicznych bezpośrednio związanych ze stanem zdrowia, ale też z odczuwaniem dyskomfortu wobec braku pomocy i należytej reprezentacji ze strony pozwanego, jako jej pełnomocnika. U powódki stwierdzono wystąpienie depresji i stanów lękowych. W wyniku bezprawnego postępowania pozwanego doszło co najmniej do zagrożenia dobra osobistego powódki.

W odpowiedzi na pozew pozwany M. K. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu podał, że powódka w żaden sposób nie wykazała, aby poniosła jakąkolwiek szkodę, czy też krzywdę na skutek niezłożenia przez pozwanego skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu. Nadto podniósł, że żądanie dochodzone przez powódkę w niniejszym postępowaniu korzysta z powagi rzeczy osądzonej, gdyż o to samo pomiędzy stronami sprawa toczyła się już przed Sądem Okręgowym w Koninie pod syg. akt I C (...) wobec czego pozew powinien być odrzucony.

Na terminie rozprawy w dniu (...) roku pełnomocnik powódki cofnęła pozew w zakresie żądania zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki kwoty 300.000,00 złotych tytułem bezpodstawnego wzbogacenia i w tej części zrzekła się roszczenia. Jednocześnie podtrzymała żądanie zapłaty kwoty 300.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia, wskazując jako podstawę prawną dochodzonego żądania art. 445 § 1 k.c. wobec okoliczności, że powódka w związku z zachowaniem pozwanego doznała rozstroju zdrowia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Przed Sądem Rejonowym w Turku toczyła się sprawa (pod sygnaturą akt I Nc (...)) z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w T. przeciwko G. K., A. K. (1) i A. K. (2) o zapłatę 20.195,17 zł. wraz z odsetkami ustawowymi. W dniu 15.04.2019 roku został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, który uprawomocnił się wobec pozwanych A. K. (1) i A. K. (2), wobec niewniesienia przez nich sprzeciwu. Taki sprzeciw złożyła natomiast G. K. i jego następcie Sąd Rejonowy w Turku wyrokiem z dnia (...) roku, wydanym w sprawie I Cupr (...) zasądził od pozwanej G. K. na rzecz powoda kwotę 20.195,17 zł z odsetkami ustawowymi, odstępując od obciążenia pozwanej kosztami procesu. Sąd Okręgowy w Koninie wyrokiem z dnia 30.11.2009 roku, w sprawie I Ca (...), oddalił apelację pozwanej wniesioną od w/w wyroku.

W dniu 21.06.2010 roku G. K. złożyła wniosek do Sądu Okręgowego w Koninie o ustanowienie dla niej adwokata z urzędu celem wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu, zawieszanie wykonania prawomocnego wyroku z dnia (...) roku i zawieszenie egzekucji. Postanowieniem z dnia 6.07.2010 roku Sąd Okręgowy w Koninie, w sprawie I 1 Co (...), celem wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Koninie z dnia (...), wydanego w sprawie I 1 (...), ustanowił dla G. K. adwokata z urzędu, wskazując, że wyznaczy go Okręgowa Rada Adwokacka w P.. Postanowieniem z tego samego dnia oddalono wniosek G. K. o zawieszenie wykonania prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 30.11.2009 roku w sprawie I 1 Ca (...) i zawieszenie prowadzenia egzekucji. W dniu 13.08.2010 roku Okręgowa Rada A. w P. wyznaczyła adwokata M. K. pełnomocnikiem z urzędu dla powódki.

Adwokat M. K. nie złożył skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 30.11.2009 roku, jak również nie złożył opinii pisemnej o niecelowości złożenia takiej skargi, nie poinformowała powódki o braku podstaw do wniesienia przedmiotowej skargi.

W dniu 12.12.2011 roku G. K. złożyła do Sądu Okręgowego w Koninie pozew o zasądzenie od pozwanego M. K. na jej rzecz kwoty 750.000,00 zł. tytułem odszkodowania, powołując się na te same okoliczności faktyczne, co w pozwie wszczynającym postępowanie w niniejszej sprawie. Na podstawie poczynionych ustaleń Sąd Okręgowy w Koninie uznał żądanie powódki jako zgłoszone na podstawie art. 471 kc., art. 472 k.c. i 734 k.c. i wyrokiem z dnia 10 października 2012 roku oddalił powództwo oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 3.617,00 zł. tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego (syg. akt I C (...)). Wyrokiem z dnia (...) roku Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił apelację powódki wniesioną od w/w orzeczenia, nie obciążył powódki obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów postępowania odwoławczego oraz przyznał od Skarbu Państwa adwokatowi z urzędu

reprezentującego powódkę w postępowaniu odwoławczym kwotę 8.856,00 zł.- tytułem pomocy prawnej udzielonej powódce w urzędzie.

Powódka przedłożyła zaświadczenie od lekarza chorób wewnętrznych z dnia (...) roku, z którego wynika m.in., że jest stale i przewlekle leczona z powodu depresji. W w/w sprawie I C (...) powódka złożyła zaświadczenia lekarskie z dnia (...) roku i z dnia (...) roku, wydane przez lekarza chorób wewnętrznych. Z treści pierwszego z nich wynika, że powódka ze względu na dysfunkcje kręgosłupa posiada przeciwwskazania do wykonywania ciężkich prac fizycznych, zaś z drugiego – m.in. że jest stale i przewlekle leczona z powodu depresji i stresu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: dokumenty akt I C (...) Sądu Okręgowego w Koninie, I Cupr (...) Sądu Rejonowego w Turku, I Co (...) Sądu Okręgowego w Koninie.

Wobec nieusprawiedliwionej nieobecności obu stron na terminie rozprawy w dniu (...) roku Sąd pominął dowód z ich zeznań. Obie strony na ten termin rozprawy zostały wezwane do osobistego stawiennictwa, pod rygorem pominięcia dowodu z ich zeznań w charakterze strony. Ani powódka, ani pozwany nie stawili się na tym terminie i nie usprawiedliwili swojej nieobecności, nie wnieśli odroczenia rozprawy z powodu ich nieobecności. Będąca obecną na tym terminie pełnomocnik powódki podała, że powódka nie poinformowała swojego pełnomocnika o istniejących po jej stronie przeszkodach w stawiennictwie na terminie rozprawy pomimo otrzymanego przez nią pouczenia o skutkach procesowych, tj. że w przypadku niestawiennictwa zostanie pominięty dowód z jej zeznań.

Sąd zważył, co następuje:

Powódka, reprezentowana w niniejszym postępowaniu przez pełnomocnika profesjonalnego, domaga się zasądzenia zadośćuczynienia za doznane przez nią krzywdy w związku z naruszeniem przez pozwanego jej dobra osobistego, jakim jest zdrowie, wskazując art. 445 § 1 k.c., jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia.

Jakkolwiek przytoczenie przez powódkę kwalifikacji prawnej dochodzonego roszczenia nie jest wymagane, gdyż zakres związania Sądu wynika z przytoczonych przez powódkę okoliczności faktycznych w pozwie, to jednakże odmienna jest sytuacja, gdy strona, tak jak w niniejszej sprawie, jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika i w podstawie faktycznej żądania powołuje się stanowczo, jednoznacznie i konsekwentnie na przesłanki z art. 455 § 1 k.c. i takie stanowisko podtrzymuje do końca postępowania.

Zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Zawinione postępowanie wywołujące roztrój zdrowia poszkodowanego wyrażający się w zakłóceniu funkcji poszczególnych organów, którego następstwem są utrwalone nerwice lub choroba psychiczna uzasadnia przyznanie zadośćuczynienia na podstawie art. 445 i 448 k.c. Powódka wyraźnie wskazała art. 445 § 1 k.c. jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia. Podstawę prawną roszczenia powódki o zadośćuczynienie z powodu rozstroju zdrowia stanowi art. 445 § 1 w zw. z art. 444 § 1 k.c.

W myśl art. 445. § 1 k.c. wypadkach przewidzianych w artykule 444 § 1 k.c. (a więc m.in. wywołania rozstroju zdrowia) sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Zadośćuczynienie przewidziane w art. 445 § 1 k.c. ma charakter kompensacyjny; stanowi sposób naprawienia krzywdy, w postaci doznanych cierpień fizycznych i ujemnych przeżyć psychicznych, zarówno istniejącej w chwili orzekania jak i takiej, którą poszkodowany będzie w przyszłości na pewno lub z dającym się przewidzieć dużym stopniem prawdopodobieństwa odczuwać. W okolicznościach niniejszej sprawy do przyjęcia odpowiedzialności pozwanego należało wykazać uszczerbek na zdrowiu poszkodowanej (powódki), zawinione działanie lub zaniechanie sprawcy (pozwanego) i istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą a działaniem lub zaniechaniem sprawcy. Ciężar dowodu, że doszło do naruszenia dóbr osobistych powódki w postaci rozstroju zdrowia spoczywa na powódce, zgodnie z art. 6 w związku z art. 24 k.c.

Pomimo ciężącego na niej obowiązku powódka nie wykazała, że w okolicznościach niniejszej sprawy doszło do naruszenia jej dobra osobistego w postaci zdrowia. Złożone przez nią do akt niniejszej sprawy oraz do sprawy I C (...) zaświadczenia lekarskie wskazują jedynie, że powódka leczy się z powodu chorób przewlekłych, m.in. nerwicy i depresji oraz choruje na kręgosłup i nogi. Powódka nie wykazała natomiast, że wynikające z tych zaświadczeń schorzenia pozostają w adekwatnym związku przyczynowo – skutkowym z zachowaniem pozwanego. Nie wykazała również, że czas oczekiwania na złożenie przez pozwanego skargi na niezgodność z prawem wyroku Sądu Okręgowego w Koninie z dnia (...) roku, dzwonienia w tej sprawie do Sądu, przeglądania akt wpłynął ujemnie na jej ówczesny stan zdrowia lub że doznała dalszego uszczerbku na swoim zdrowiu. Nie wykazała również, że w związku z postępowaniem pozwanego doznała przemijających zaburzeń w funkcjonowaniu organizmu, polegających na znoszeniu cierpień psychicznych. Powódka powołanych w podstawie faktycznej okoliczności nie wykazała nawet dowodem ze swoich zeznań. Bez usprawiedliwionych przyczyn nie stawiała się na terminie rozprawy, na który zaplanowano odebranie od stron zeznań w trybie art. 304 k.p.c. Jednocześnie, w toku niniejszego postępowania, nie zaprzeczyła powoływanym przez pozwanego (w odpowiedzi na pozew) okolicznościom, że po analizie akt sprawy I Cupr(...) podejmował on próby skontaktowania się telefonicznego z powódką w celu konsultacji zasadności wniesienia skargi, że wielokrotnie próbował nawiązać z powódką kontakt telefoniczny dzwoniąc na nr (...) (który otrzymał od powódki przy okazji prowadzenia innej sprawy), lecz wszelkie próby okazały się bezskuteczne, a nadto że powódka również nie skontaktowała się z pozwanym, jako swoim pełnomocnikiem pomimo, że informację z Sądu o ustanowieniu pełnomocnika z urzędu w osobie pozwanego otrzymała w dniu (...) roku. Należy zaznaczyć, że powódka podobnie postępuje w relacjach ze swoim pełnomocnikiem z urzędu reprezentującym ją w niniejszym postępowaniu. Na terminie rozprawy w dniu (...) roku pełnomocnik powódki informowała o braku, przed terminem rozprawy, kontaktu z powódką zarówno telefonicznego, jak i braku odpowiedzi na korespondencję przesyłaną do niej drogą e-mailową. Przedłużający się czas oczekiwania na informacje w sprawie może wpływać ujemnie na stan psychiczny osoby. Jednak, to jakiej staranności powódka dochowuje w prowadzeniu niniejszej sprawy nie pozwala przyjąć tej okoliczności na zasadzie domniemania faktycznego, lecz wymaga wykazania właściwymi dowodami, czego powódka nie uczyniła.

W tym stanie rzeczy, kierując się doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania, należy uznać twierdzenia powódki o rzekomym martwieniu się o to, czy pełnomocnik wniósł skargę na niezgodność z prawem orzeczenia, na nieprzekonujące. Zamiast bowiem niepokoić się, dzwonić do Sądu i samej przeglądać akta mogła po prostu skontaktować się ze swoim pełnomocnikiem (udając się do jego kancelarii lub telefonicznie) i uzyskać wszelkie informacje, których poszukiwała i oczekiwała. Z okoliczności sprawy wynika, że powódka знаła osobiście pozwanego z racji wcześniejszych spraw, w których była przez niego reprezentowana. Zawiadomienie powódki o niecelowości złożenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia było obowiązkiem pozwanego, jako adwokata reprezentującego powódkę (art. 355 k.c. w zw. z art. 734 k.c.). Powódka nie wykazała jednak, że niedopełnienie przez pozwanego tego obowiązku wpłynęło na jej stan zdrowia. Należy zważyć, że schorzenia, na które cierpi występowały u niej znacznie wcześniej i nie pozostają one w związku przyczynowym z zachowaniem pozwanego, jako pełnomocnika powódki z urzędu w sprawie I Cupr (...) (I 1 Ca (...)). W tym stanie rzeczy brak było podstaw do przypisania pozwanemu odpowiedzialności za dochodzoną przez powódkę krzywdę, co skutkowało oddaleniem powództwa w przedmiocie żądania zadośćuczynienia.

Sąd nie podzielił zarzutu pozwanego, że dochodzone w niniejszym postępowaniu roszczenie korzysta z powagi rzeczy osądzonej. Powódka w sprawie I C (...) dochodziła bowiem od pozwanego odszkodowania na podstawie art. 471, 472, 734 k.c. , zaś w niniejszej sprawie dochodzi zadośćuczynienia na podstawie art. 445 § 1 w zw. z art. 444 § 1 k.c.

Wobec skutecznego cofnięcia pozwu o zasądzenie kwoty 300.000,00 złotych, dochodzonej tytułem bezpodstawnego wzbogacenia, postępowanie w tym zakresie zostało umorzone na podstawie art. 355 § 1 k.p.c.

Z uwagi na wynik postępowania - na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26.05.1982 roku Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2009 r., nr 146, poz. 1188 j.t.) w zw. § 19 i § 2 ust 3 w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy

prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu - przyznano od Skarbu Państwa adwokat E. K. kwotę 8.856, 00 zł. tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.

SSO Mariola Klimczak